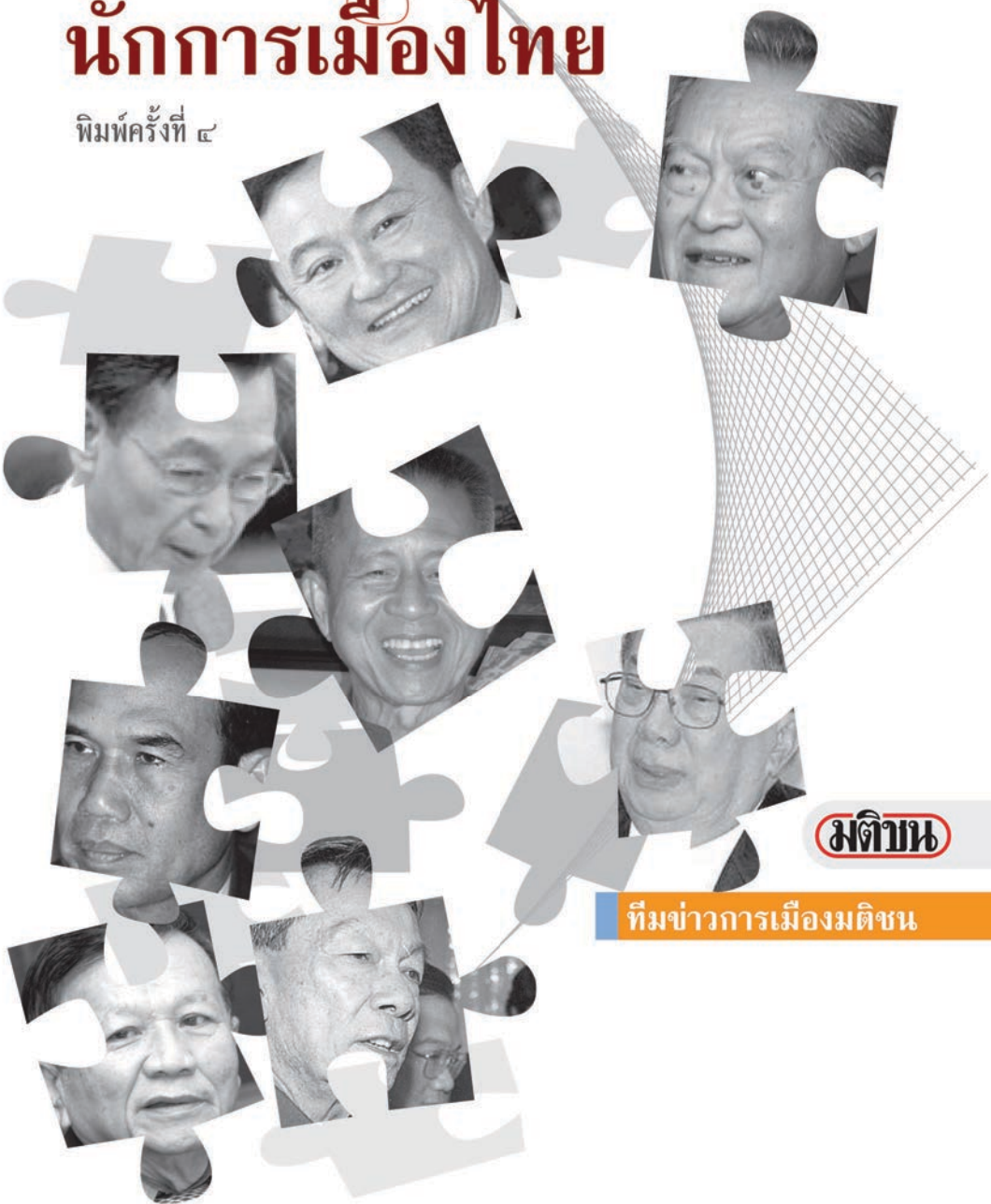

ปอกเปลือก “ความจริง” ในโฉมหน้าการเมืองไทยสมัยใหม่
จากปากคำของคนที่สำคัญในเหตุการณ์

จ๊ะแจ๊จาว

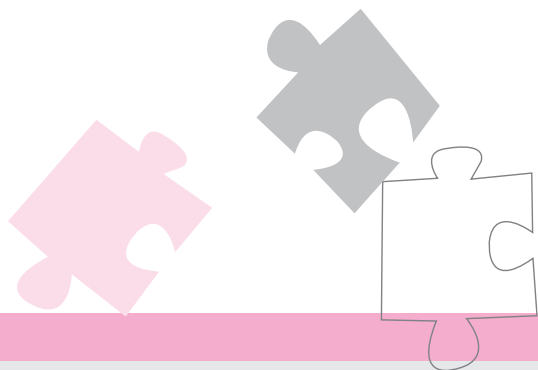
นักการเมืองไทย

พิมพ์ครั้งที่ ๔

มติชน

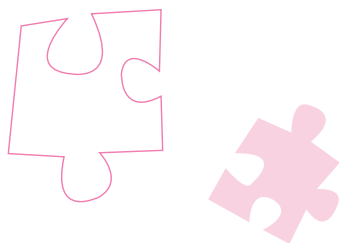
ทีมข่าวการเมืองมติชน

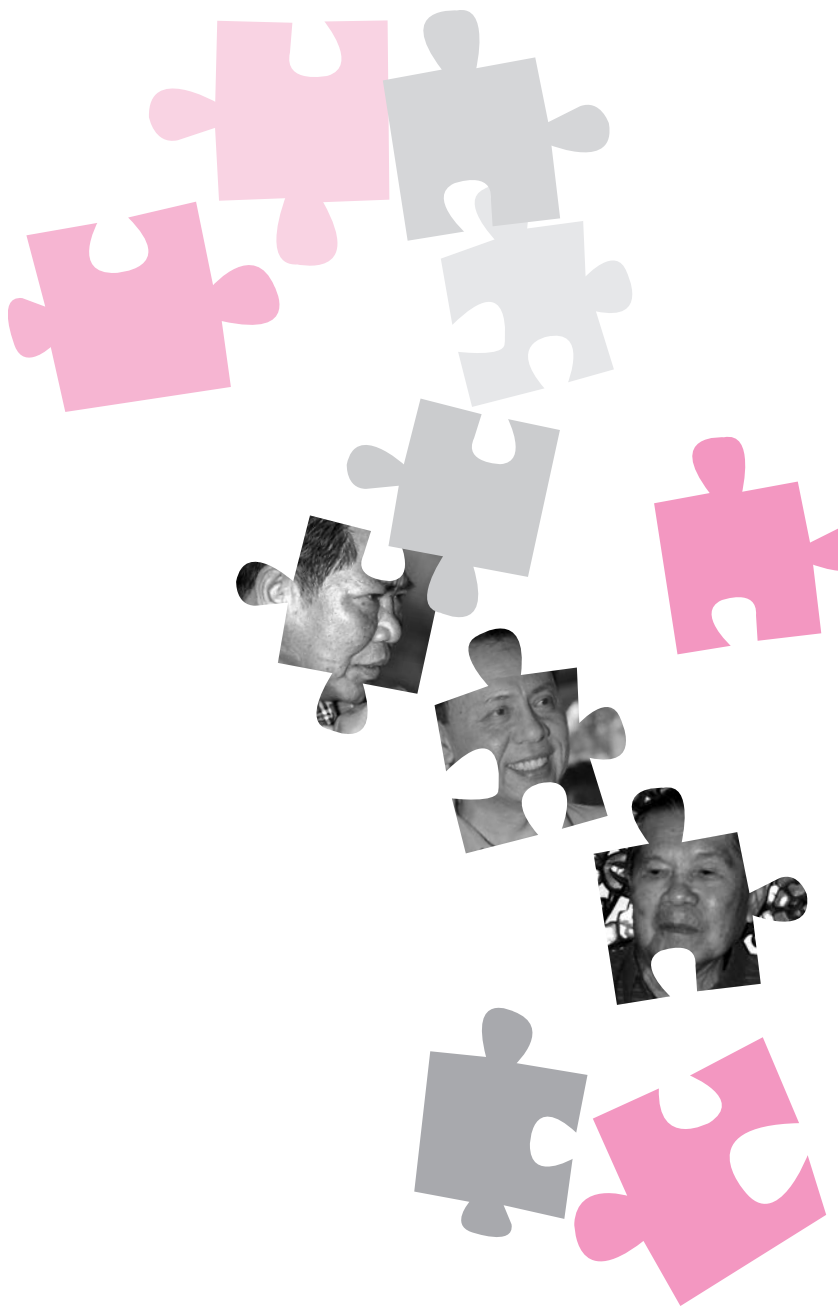

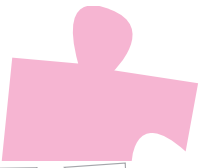
จ:
แ
จาว

นักการเมืองไทย

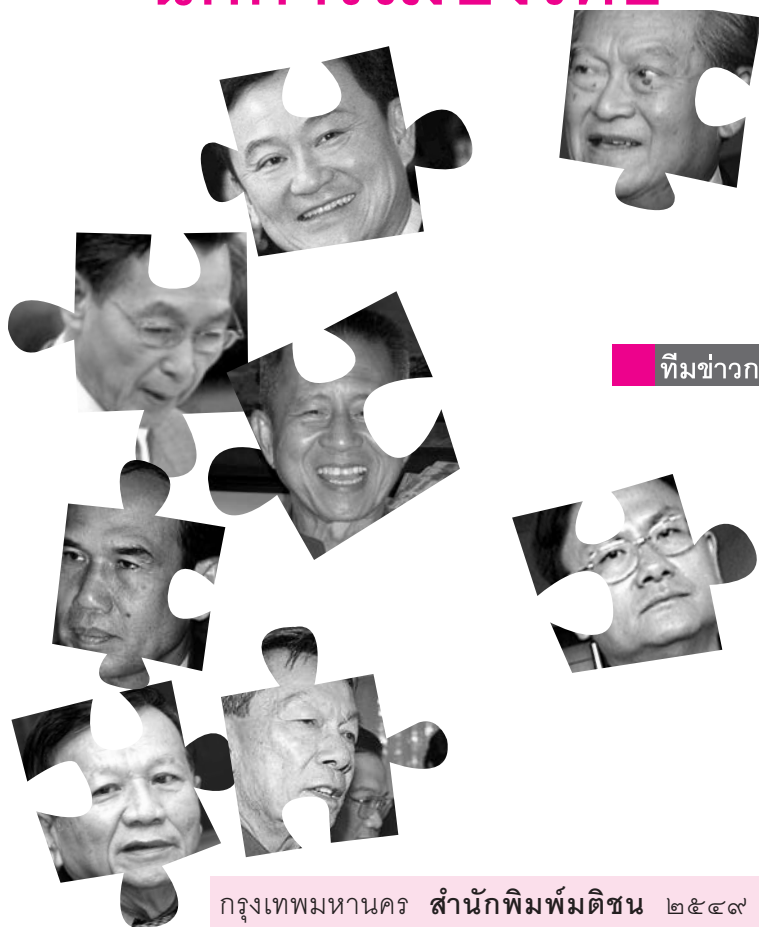

จ๊ะ-แจ-จาว

นักการเมืองไทย

ทีมข่าวการเมืองมติชน

กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มติชน ๒๕๔๙

ชุดบุคคล

ฉะ แฉ ฉาว นักการเมืองไทย • ทีมข่าวการเมืองมติชน

พิมพ์ครั้งแรก : สำนักพิมพ์มติชน, มิถุนายน ๒๕๔๙

พิมพ์ครั้งที่สอง : สำนักพิมพ์มติชน, สิงหาคม ๒๕๔๙

พิมพ์ครั้งที่สาม : สำนักพิมพ์มติชน, กันยายน ๒๕๔๙

พิมพ์ครั้งที่สี่ : สำนักพิมพ์มติชน, พฤศจิกายน ๒๕๔๙

ราคา ๒๒๐ บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

ทีมข่าวการเมืองมติชน.

ฉะ แฉ ฉาว. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ : มติชน, ๒๕๔๙.
๔๔๗ หน้า : ภาพประกอบ.

1. นักการเมือง-ทหาร-ตำรวจ-บัญชีรายชื่อ-
การปฏิบัติหน้าที่-บทบาททางการเมือง I. ชื่อเรื่อง
923.2

ISBN 974 - 323 - 746 - 1

- ผู้จัดการสำนักพิมพ์ : สุชาติ ศรีสววรรณ • ผู้ช่วยผู้จัดการสำนักพิมพ์ : ประยงค์ คงเมือง
- บรรณาธิการบริหาร : ปานบัว บุณปาน • บรรณาธิการสำนักพิมพ์ : ศิริพงษ์ วิทยวิโรจน์
- หัวหน้ากองบรรณาธิการ : กิตติวรรณ เทงวิเศษ • ผู้ช่วยบรรณาธิการ : วราภรณ์ วิษณุรัฐ
- พิสูจน์อักษร : บุญพา มีชนะ • คอมพิวเตอร์กราฟิก : สราวุธ สังฆะเมณี
- ออกแบบปก-ศิลปกรรม : ไตรรงค์ ประสิทธิ์ผล • ประชาสัมพันธ์ : กมลทิพย์ ธนะกิจรุ่งเรือง

สำนักพิมพ์มติชน • www.matichonbook.com

บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) : ๑๒ ถนนเทศบาลนามฤต ประชานิเวศน์ ๑ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๐๐๒๑ ต่อ ๑๓๓๕ โทรสาร ๐-๒๕๔๐-๕๔๑๘

แม่พิมพ์สี-ขาวดำ : กองพิมพ์สี บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) ๑๒ ถนนเทศบาลนามฤต ประชานิเวศน์ ๑ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๐๐๒๑ ต่อ ๒๔๐๐-๒๔๐๒

พิมพ์ที่ : บริษัทพิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด ๗๘/๑๙๔-๒๐ หมู่ ๕ ถนนพระยาสุเรนทร์ (ซอยรามอินทรา ๑๐๙) กรุงเทพฯ ๑๐๕๑๐

โทรศัพท์ ๐-๒๙๑๙-๑๔๔๑, ๐-๒๙๑๙-๑๔๔๙, ๐-๒๕๔๐-๑๐๖๔๕ โทรสาร ๐-๒๙๑๙-๑๕๑๗

ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา : นางสุนิสา อินทร์นุรักษ์

จัดจำหน่ายโดย : บริษัทงานดี จำกัด (ในเครือมติชน) ๑๒ ถนนเทศบาลนามฤต ประชานิเวศน์ ๑ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๐๐๒๑ ต่อ ๓๓๐๖, ๓๓๐๖ โทรสาร ๐-๒๕๔๐-๐๕๕๘

Matchon Publishing House a division of Matichon Public Co.,Ltd. 12 Tethsabannaruem Rd, Prachanivate 1, Chatuchak, Bangkok 10900 Thailand

สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์

๘

คำนำผู้เขียน

๑๐

คำนิยม พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์

๑๓

คำนิยม ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์

๑๔

คำนิยม ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์

๑๖

๑. พฤษภาคม—ความจริงที่สูญหาย

๒๑

- ชุนพล “บ้านพิษฯ” เสาความคิดข้างกาย “น้ำชาติ” ๒๓
- ปานปรีย์ ๑๕ วันที่ถูก รสช. ชังพร้อม “น้ำชาติ” ๓๕
- อาทิตย์ อุไรรัตน์ ไทม์แมชชีน “วันหักดิบ” ๔๗
- วินาที “หลุด” แก้อัสนายกฯ พล.อ.อ.สมบุญ ระหงษ์ ๕๗
- ชีวิต...เหมือนการขึ้น “ศาลโลก” ปองพล อติเรกสาร ๖๙
- ลดาวัลย์ วงศ์ศรีวงศ์ กระบอกเสียงใหญ่...รัฐบาลเผด็จการ ๗๙

- พล.อ.สัมพันธ์ บุญญานันต์ เล่าวินาที...สิ้นลม
“นายพลเสื้อดำ” ๘๙

๒. การเมือง “ต่างมิติ-ไร้มิติ” ๙๗

- ชวน หลีกภัย พลัดหลง...เข้ารั้ว “กลาโหม” ๙๙
- บันทึก “มหาจำลอง” นุ่งขาก๊วย-สวมอีแตะ พา “ทักษิณ”
สู่ปลักโคลน ๑๐๗
- เสนาะ เทียนทอง รักชมๆ ของยอด “นักปั้น” ๑๑๙
- นายหน้าจำเป็น...พงษ์ศักดิ์ รักตพงษ์ไพศาล “เฮียเพ็ง”
ขายอัลไพน์ให้ “ทักษิณ” ๑๓๑
- แรงกดดัน...ถึงโถม “ปิยะนัฐ วัชรภรณ์” วันถูกขับพ้น...
กิจสังคม ๑๔๑
- วิษณุ เครืองาม ผู้สัมผัสชีวิต ๗ นายฯ ๙ รัฐบาล ๑๕๑
- ชาวนา สมัคร สุนทรเวช เล่าขาน...ตำนาน “งูเห่า” ๑๖๕
- “งูเห่า” เนเวอร์ดาย...วัฒนา อัศวเหม ๑๗๕

๓. นักการเมือง “ต้องคำสาป” ๑๘๗

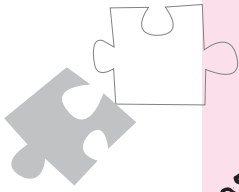
- อุทัย พิมพ์ใจชน “เขาหาว่าผมเป็นกบฏ...!” ๑๘๙
- พ.อ.สมคิด ศรีสังคม ถูกตราหน้า...นิยม “ลัทธิโซเวียต” ๑๙๙
- บันทึกท้ายบรรทัด พล.อ.พัลลภ ปิ่นมณี ถูกหลอกให้
“ปฏิวัติ” ๒๐๗
- หนังสือ “การรุมใสงาม” โศกนาฏกรรม “คอมมิวนิสต์” ๒๑๙
- ฉวยฉาย-ตุ๊กตาทองเค ฉายาบาดใจ...สุพัตรา มาศดิตถ์ ๒๒๗
- เสียง “อึ้ง” ๑๐ ปีที่ปวดใจ เนวิน ชิดชอบ ๒๓๕
- เอนก เหล่าธรรมทัศน์ มหาชน...“สูญปลายแสง” ๒๔๕
- รมต. ไฟแช็ก ภาพติดตัว-ฉายาติดใจ จักรชัย เอียสกุล ๒๕๗

๔. เมืองหลังปฏิบัติการลับ

- ชีวิต...“ตัวประกัน” ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ๒๖๗
- นาที...เด็ดหัว “ก๊อดส์อาร์มี” พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ ๒๗๙
- ปลดฟ้าผ่า...คาเก้าอี้ ผบ.ทบ. พล.อ.อาทิตย์ กำลังเอก ๒๙๑
- ชีวิต “หน่วยล่าสังหาร” ทหารคนสนิท “นายพลวังเปา” พล.ต.อินทรัตน์ ยอดบางเตย ๓๐๑
- พล.อ.ศิริ ทิวะพันธุ์ ทวนเข็มนาฬิกา “ศึกบ้านร่มเกล้า” ๓๑๓
- พล.ต.อ.สลัง บุนนาค ชิงตัว...ริมฝั่งโขง นายพลผู้มีหน่อสะหวัน ๓๒๑
- พล.ต.อ.สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ ต้องคำสาป “เพชรซาอุฯ” ๓๓๑
- พล.ต.อ.เฉลิมเดช ชมพูนุช ล้านวินาที...ล่าข้ามโลก “ราเกษ สักเสนา” ๓๔๑

๕. พันธนาการใน “ความทรงจำ”

- วีระ มุสิกพงษ์ ดำนานกลุ่ม ๑๐ มกราฯ ๓๕๕
- วันวาน...กลุ่ม ๑๖ วันวาน...สมพงษ์ อมรวิวัฒน์ จาก “เพชร” สู่ “เมื่อดทราย” ๓๖๓
- รอยอดีต...ชาติไทย แผลในใจ...พล.อ.ประมาธ อติเรกสาร ๓๗๗
- “อาจารย์หม่อม” ศ.คนในความทรงจำ บุญชู โรจนเสถียร ๓๘๙
- เสี้ยวชีวิต...เดช บุญ-หลง ได้ร่วมเงา “เผ่า ศรียานนท์” ๓๙๗
- ผีนอยากเป็น “นายกฯ” ประจวบ ไชยสาส์น ๔๐๕
- หัวอก...“ทันประธานที่เคารพ” บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ๔๑๗
- พิชิตต รัตตกุล “พาลีนไทย” ไปไม่ถึงฝัน ๔๒๓
- บันทึกจาก “ลูก” ถึง “พ่อ” พล.ท.หลวงกาจสงคราม นายพล-นักการเมือง “ตุ้มแดง” ๔๓๑
- หัวใจของรัฐธรรมนูญใต้ตุ่ม ๔๔๗

คำนำสำนักพิมพ์

การเมืองไทยเต็มไปด้วยการขับเคี่ยว ด้วยชั้นเชิงทั้งแบบสุภาพ
บุรุษและแบบงูเห่า ทั้งเรื่องจริงและเรื่องเขาเล่ามา

ที่ว่าเรื่องจริง บางทีอาจจะจริงส่วนเดียว ความจริงอีกบางอย่าง
กลับเกินจริง มากบ้างน้อยบ้างแล้วแต่ชั้นเชิงของนักการเมืองแต่ละคน

แต่เพราะเป็นถ้อยคำของนักการเมือง ความจริงจึงอาจเป็นความ
จริงในมุมมองของนักการเมืองคนนั้น ซึ่งอาจไม่ใช่ “ความจริงแท้” ก็ได้

แต่อะไรจะแนบไปกว่าการได้ยินเรื่องราวจากปากคำของพวกเขา
เอง-เหล่านักการเมืองอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเหลี่ยมมุมชิงไหวชิงพริบ ใน
ความสัมพันธ์ที่ไร้มิตรแท้และศัตรูถาวร

เรื่องราวหลากหลายที่เกิดขึ้นในแวดวงการเมืองอันเป็นวังวนแห่ง
อำนาจและกลไกการบริหารบ้านเมือง นักการเมืองทั้งหลาย ไม่เพียง
ต้องเอาตัวรอด แต่หากบางคนมีสายตายาวไกล ความอยู่รอดของชาติ
บ้านเมืองจึงย่อมมาก่อนตนเอง แต่ถ้ามีทัศนวิสัยสั้น ความอยู่รอดของ

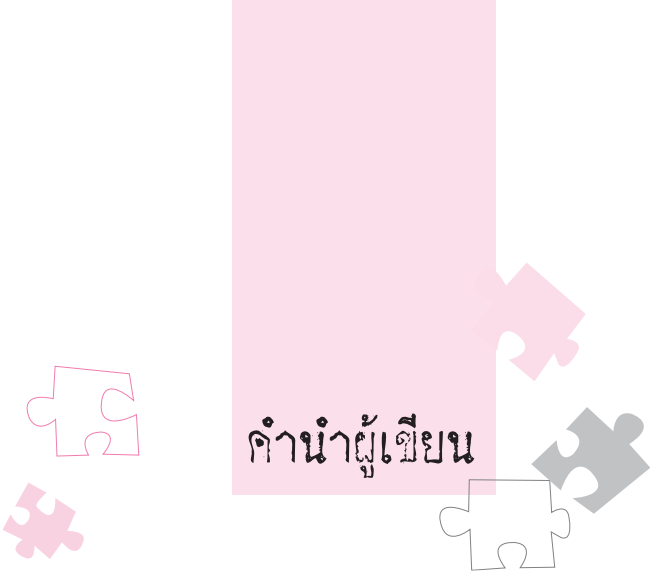
ตนเองอาจต้องมาก่อนสิ่งอื่นใด

ประวัติศาสตร์ และประสบการณ์ใน **ฉะ แฉ ฉาว** เป็นการเล่าเรื่องราวทางการเมืองผ่านปากคำของนักการเมือง นายทหาร และตำรวจ ผู้ซึ่งเคยมีอำนาจในบ้านเมืองอย่างหลากหลายแง่มุม ทั้งเรื่องที่ฉาวโฉ่ เรื่องที่เป็นแง่มุมที่น้อยคนจะเคยรู้ รวมถึงเรื่องราวของการเสียสละยอมตน และการเสี่ยงภัยเพื่อชาติตลอดจนเรื่องอันอาจเคยเป็นความในใจของบางคนและบางสถานการณ์

ประสบการณ์ของผู้มีอำนาจ บางทีก็เป็นสิ่งเดียวกับประสบการณ์ของบ้านเมือง และแม้เราจะไม่รู้ว่า “ความจริง” เป็นอย่างไร แต่การรับรู้แม้เพียงมุมมองหนึ่งมุมมอง จากปากคำสำคัญทางประวัติศาสตร์ ซึ่งอาจใช้อ้างอิงได้จากถ้อยคำของผู้ยังมีชีวิต ก็ย่อมดีกว่าไม่รู้อะไรเลย

ทั้งนี้ วิจารณ์ญาณจึงเป็นสิ่งที่ลืมนไม่ได้ เมื่ออ่านถ้อยคำของนักการเมือง

สำนักพิมพ์มติชน

คำนำผู้เขียน

บางครั้ง “ประวัติศาสตร์” ก็ถูกปกปิด บิดเบือน หรือลบเลือนไปจากความเป็นจริงและความทรงจำของผู้คนในสังคม โดยเฉพาะ “ประวัติศาสตร์ทางการเมือง” ที่มีหลายช่วงเหตุการณ์สำคัญในเมืองไทย ที่เกิดการถกเถียงโต้แย้ง กันขึ้นในสังคมถึงขนาดเรียกร้องให้มีการ “ชำระประวัติศาสตร์” ซึ่งเป็น “ความเชื่อ” เดิมๆ ที่ฝังหัวคนไทยมาช้านาน ทำให้สับสน วุ่นวาย และไม่รู้ว่ เรื่องไหนจริง...เรื่องไหนหลอก...!!

แวบแรกที่คิดทำคอลัมน์ “ความทรงจำเมื่อวันวาน” ในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ไม่ได้ต้องการให้นักการเมืองที่มีชื่อเสียงทั้งในอดีตและปัจจุบันมาสาธยาย “ตีความ” ในฐานะผู้ร่วมอยู่ในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์แบบเข้าข้างตัวเอง

ความต้องการจริงๆ คือ การดึง “ปมเล็กๆ” ในจิตใจทั้ง “ด้านดี” และ “ด้านมืด” ของบุคคลเหล่านี้ออกมาเปิดเผย ตีแผ่

เป็น “ปมเล็กๆ” ที่เก็บฝังอยู่ในเบ้าลึกของจิตใจของแต่ละคน ซึ่ง

ถูกชะตาชีวิตพาเข้าสู่วังวนของเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ หลายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นถูกบันทึกให้เป็นเรื่อง “ฉาว” ในหน้าประวัติศาสตร์การเมืองไทยจากอดีตจนปัจจุบัน เนื้อหาในหนังสือ ผู้อ่านจะได้เห็นนักการเมืองแต่ละคนถ่ายทอดเรื่องราวในอดีตแบบระเบิดอารมณ์ “ฉะ” ใส่กันอย่างถึงแก่น พร้อม “แฉ” หลายเรื่องราวในลักษณะ “ข้อมูลใหม่” ที่คนทั่วไปไม่เคยรู้มาก่อน แบบถึงพริกถึงขิง

ไม่ว่าจะเป็น “มummong” ในเหตุการณ์ “พฤษภาทมิฬ” ที่มีความหลากหลาย จากปากคำของ ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ ในฐานะวีรบุรุษประชาธิปไตย พล.อ.อ.สมบุญ ระหงษ์ ที่ต้องผ่นค้ำจากการนั่งเก้าอ้นายกรัฐมนตรี ปานปรีย์ พหิทธานุกร เล่าเวลา ๑๕ วัน ซึ่งถูกจำกัดอิสรภาพอยู่ในบ้านหลังเล็กๆ ร่วมกับ พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ อดีตนายกรัฐมนตรี ในบ้านพักแห่งหนึ่งที่ดอนเมือง หลัง รสช. ยึดอำนาจ

รวมถึง “ตำนานงูเห่า” ที่มี “ข้อมูลใหม่” จากปากของสมัคร สุนทรเวช และวัฒนา อัศวเหม

นอกจากนั้น จะพาผู้อ่านไปสัมผัสการเมืองยุค “ท้อปบูท” เรื่อยมาถึงยุค “ทักษิณมิกซ์”

นับแต่ พล.อ.พัลลภ ปิ่นมณี ที่เปิดโปง “เพื่อนรัก” แบบหมดเปลือกเมื่อเขาถูกหลอกให้ทำการปฏิวัติช่วง “เมษาฮาวาย” พล.อ.อาทิตย์ กำลังเอก เล่าความจริงที่ไม่เคยเปิดเผยมาก่อน ในวันถูกปลดฟ้าผ่าคาเก้าอี้ ผบ.ทบ.

หรือวันที่ “ชวน หลีกภัย” ต้องสวมหมวก รุมว.กลาโหม ในฐานะพลเรือนคนที่สองในประวัติศาสตร์ ความในใจของ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง ที่ใส่ชุดม่อฮ่อม สวมรองเท้าแตะ ขึ้นตึกชินวัตรไปชวน พ.ต.ท.ทักษิณ เล่นการเมือง

รวมถึงวินาที...ล่าข้ามโลก ของ พล.ต.อ.เฉลิมเดช ชมพูนุท ที่เดิน

ทางไปแคนาดาเพื่อปฏิบัติกรลับ “ล่าหัว” ราชเสนา

ยังมีอีกหลายเรื่องราว ที่ถูกนำมาเรียบเรียงใหม่ เพิ่มเติมข้อมูลที่ขาดหายไปบางส่วน เพื่อเก็บไว้เป็นบันทึก “หน้าใหม่” ในประวัติศาสตร์การเมืองไทย

“ทีมข่าวการเมือง มติชน” ขอเชิญท่าน “ย้อนเวลา” ร่วมค้นหา “ความจริง” ในมุมมองที่คุณไม่เคยรู้มาก่อน

ทีมข่าวการเมือง มติชน

อนุสรณ์ ศิริชาติ

พันธศักดิ์ รักษ์พงษ์

ชาลินี แก้วคงคา

ทองนาก ศิริวิ เหล่าวงษ์โคตร

อนุรักษ์ ทรัพย์เฮง

สรวิศ ชุ่มศรี

ชลาทิพย์ ถิรสุนทรากุล

หทัยกาญจน์ ตริสุวรรณ

ภมรศรี ไพบูลย์รวมศิลป์

อริน เจียจันทร์พงษ์

จำนง ศรีนคร

ประชา หริรักษาทักษ์

คำนิยม

ขอชื่นชมแนวคิดในการจัดทำหนังสือ “ฉะ แฉ ฉาว” เล่มนี้ของคณะผู้จัดทำ ที่ได้พยายามรวบรวมข้อมูลจากบุคคลต่างๆ ที่มีส่วนในเหตุการณ์สำคัญๆ ที่ผ่านมา อันอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นเหตุการณ์ “ครั้งหนึ่งในชีวิต” ของแต่ละท่าน

ถึงแม้ว่า จะเป็นข้อมูลด้านเดียว แต่ก็ เป็นข้อมูลที่บางส่วนยังไม่เปิดเผย จึงถือได้ว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน และเป็นฐานข้อมูลเพื่อการค้นคว้าต่อไป

พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์

คำนิยาม

ความเป็นมาและความเป็นไปของบ้านเมือง ย่อมประกอบด้วย เหตุการณ์ใหญ่่น้อยมากมายสารพัน ย่อมข้องเกี่ยวกับบุคคล คณะบุคคล องค์กร และสถาบันทางสังคมอีกนับไม่ถ้วน

การที่จะทบทวน หรือเรียนรู้อดีต เพื่อสร้างบทเรียนสำหรับปัจจุบัน และอนาคต จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องรับฟังข้อมูลทั้งทางตรง ทางอ้อม จากบุคคลและคณะบุคคลผู้เกี่ยวข้อง เท่าที่จะเป็นไปได้

นอกจากนี้แล้ว การที่จะเข้าใจเหตุการณ์ในอดีตอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น เราคงต้องมีความเข้าใจต่อสภาพแวดล้อม หรือสถานการณ์ที่เป็นป่อเกิด ของเหตุการณ์นั้นๆ อย่างถ่องแท้

ผมเห็นว่า “ความทรงจำเมื่อวันวาน” ที่จัดทำโดยทีมข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน เป็นคอลัมน์การเมืองที่มีมิติของความลึกซึ้ง มีความพยายามที่จะทำให้ผู้อ่านได้มอง มีความพยายามที่จะทำให้ผู้อ่าน ได้มองเหตุการณ์ในอดีตด้วยความเข้าใจ ทั้งต่อตัว “ข้อเท็จจริง” ของ

เหตุการณ์นั้นๆ และ “ความคิด” ของผู้เกี่ยวข้อง

นี่เป็นกระบวนการศึกษาอดีตที่เป็นประโยชน์ต่อปัจจุบัน เพราะข้อมูลในหนังสือเล่มนี้ ไม่เพียงแต่นำพาผู้อ่านย้อนเวลาไปรับรู้รายละเอียดที่เคยเร้นลับในอดีต แต่ยังช่วยให้ผู้อ่านได้สัมผัสความรู้สึกนึกคิด และทัศนคติของผู้เกี่ยวข้องในมุมต่างๆ อย่างใกล้ชิดอีกด้วย

แต่เหนืออื่นใด ผมคิดว่าการค้นพบ “ข้อสรุป” เป็นเรื่องสำคัญที่สุดของการศึกษา

ข้อมูลในหนังสือเล่มนี้ ประกอบด้วยเรื่องดี เรื่องร้าย เรื่องของความสำเร็จและความล้มเหลว เรื่องของชัยชนะและความพ่ายแพ้ ในความคิดจิตใจของผู้เกี่ยวข้อง ก็ประกอบกันไปทั้งความสุขและความเศร้า

นี่เป็นความจริงของชีวิต แต่ความทุกข์ความสุขนี้ มันไม่ใช่สาระยิ่งใหญ่อันใด หากเทียบกับความสงบสุขและความอยู่รอดของบ้านเมือง

ผมเชื่อว่า หนังสือเล่มนี้ จะช่วยให้ผู้อ่านมองเหตุการณ์ในอดีตด้วยความเข้าใจ และเหนืออื่นใดก็คือการได้นำเอาบทเรียนในอดีต มาช่วยจัดการปัญหาปัจจุบันได้อย่างมีวุฒิภาวะยิ่งขึ้น

ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์

อธิการบดีมหาวิทยาลัยรังสิต

คำนิยม

หนังสือเล่มนี้ผมอ่านรวดเดียวจบ ภายใน 3-4 ชั่วโมง ทั้งๆ ที่กล่าวถึงบุคคล จากเหตุการณ์ และวิกฤตต่างๆ ที่ครอบคลุมเวลายาวนานถึง ๗ ทศวรรษ เนื่องจากหนังสือเรียบเรียงขึ้นจากคำให้การของตัวแสดงจริงๆ ในเหตุการณ์จริงๆ จึงอ่านได้สนุก และสัมผัสได้ซึ่งสีสัน ชีวิตชีวา ความยกย่องของเรื่องต่างๆ ได้ เสมือนเข้าไปร่วมรู้เห็นในฉากสำคัญที่กลายเป็นหัวใจหวัดต่อของการเมืองไทยสมัยใหม่ด้วยตนเองก็ไม่ปาน

ด้วยความที่เป็นนักรัฐศาสตร์ และมีประสบการณ์ทางการเมืองไม่น้อย ผมย่อมดีใจและตื่นเต้นที่เห็นหนังสือแนวนี้ตีพิมพ์ออกมา

ประการหนึ่ง เราจะได้ซาบซึ้งในวิวัฒนาการของการเมืองไทยมากขึ้น รู้อดีต และคาดการณ์ในอนาคตได้ดียิ่งขึ้น

อีกประการหนึ่ง เราจะได้ทราบถึงสิ่งแวดล้อม เข้าใจถึงการตัดสินใจของเอกบุรุษ และตระหนักถึงโชคชะตาที่ดลบันดาลเหตุการณ์ต่างๆ ที่ไม่คาดคิดกันมาก่อน จากปากคำของผู้ที่อยู่ในวิกฤตและโอกาสที่เป็นจริง

หลายชั้นหลายชั้นที่จารึกไว้ในงานชิ้นนี้ ไม่เคยเป็นที่รู้มาก่อน หากมิได้เปิดเผยจากบุคคลที่ตัดสินใจ หรือรู้เห็นเป็นพยานโดยตรง ก็คงทำให้เราเข้าใจอะไรไม่ครบถ้วนไปเลย หนังสือเล่มนี้เปิดเผยข้อมูลใหม่ไม่น้อยในหลายที่หลายแห่ง

หลายเรื่อง หลายเหตุการณ์ อาจต้องตีความกันใหม่ เมื่อได้อ่านคำให้สัมภาษณ์ของผู้สร้างสถานการณ์หรืออยู่ในสถานการณ์ด้วยตนเอง ในหนังสือเล่มนี้มีหลายวรรคหลายหน้า ที่พาเราไปสู่การทบทวนความคิดเช่นว่ามานี้

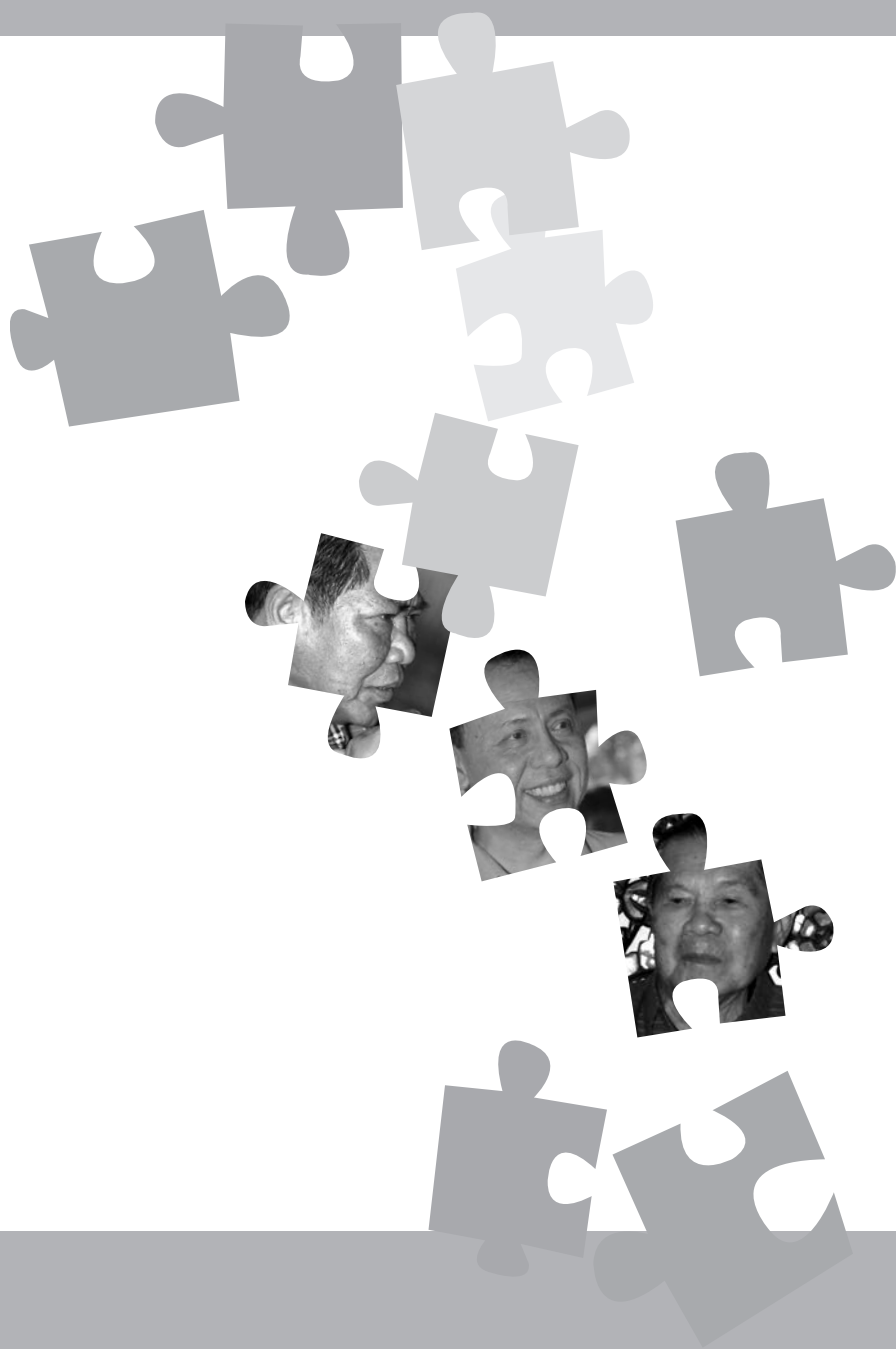
งานชิ้นนี้จะเป็นแหล่งอ้างอิงสำหรับงานในชั้นหลังต่อไปอย่างแน่นอน

งานชิ้นนี้จะให้เรื่องราวมากมายที่นักการเมือง นักคิด นักวิชาการ จะหยิบขึ้นมาพูด นำขึ้นมาคิด ยกขึ้นมาเล่า เอาขึ้นมาเขียนต่อไปเพื่อเป็นข้อเตือนใจ หรือเป็นความบันดาลใจของคนรุ่นต่อไป

ผมจะดีใจยิ่งกว่านั้น หากผู้สันทัดในวรรณกรรมจะนำเอาเรื่องเล่าที่เกี่ยวกับผู้คน เหตุการณ์ รวมทั้งจิตวิทยา ไหวพริบ และกลยุทธ์ ของผู้อยู่ในเหตุการณ์ รวบรวมเรียบเรียงและสร้างสรรค์ขึ้นมาเป็น “สามก๊ก” ของการเมืองไทยสมัยใหม่ นั่นคงจะยิ่งอ่านสนุกและได้สาระยิ่งขึ้นเป็นแน่

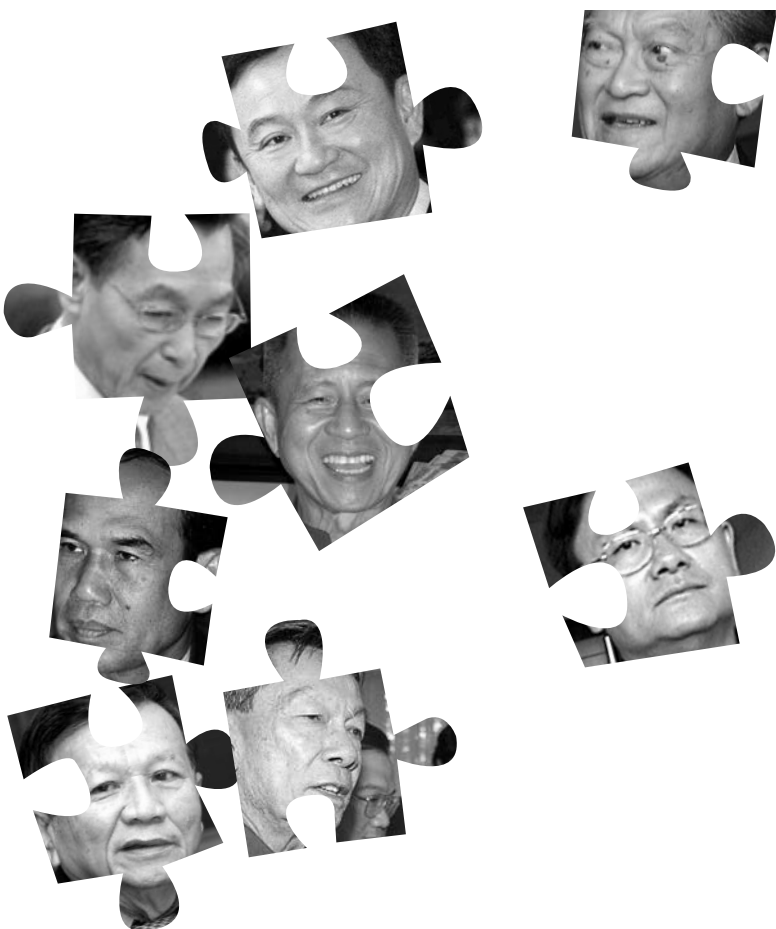

ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์

จ๊ะแจ๊จาว

นักการเมืองไทย

๑

พฤษภาทมิฬ—ความจริงที่สูญหาย

เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ มีสาเหตุต่อเนื่องจากการรัฐประหารของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ และนำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่สำคัญยิ่งของประเทศ

เหตุการณ์นั้น ก่อให้เกิดทั้งวีรบุรุษและทรชน ในวังวนของชะตากรรมที่นำพาบุคคลให้ดำเนินเรื่องราว ปากคำของพวกเขาล้วนบอกเล่าวันเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงของบ้านเมืองในขณะนั้น

ขุนพล “บ้านพิษฯ” เงาความคิดข้างกาย “น้ำชาติ”

บ้านพิษณุโลก เป็นคดีหาสน์คู่บุญกับตึกไทยคู่ฟ้าในทำเนียบรัฐบาล

เป็นสถาปัตยกรรมอิตาลี มีอายุกว่า ๗๐ ปีแล้ว โดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ พระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์สร้างบ้านให้กับสองพี่น้องมหาดเล็กประจำพระองค์คือ

“บ้านนรสิงห์” หรือทำเนียบรัฐบาลในปัจจุบันให้เจ้าพระยารามราชมพู่พี่

และ “บ้านบรรทมสินธุ์” หรือบ้านพิษณุโลก อันเป็นชื่อที่ตั้งตามถนนย่านนั้นให้กับพระยาอนิรุทธเทวา ผู้น้อง

ต่อมาทั้ง ๒ ท่าน น้อมเกล้าถวายบ้านทั้งสองหลังแด่รัชกาลที่ ๗ เพราะจ่ายค่าบำรุงรักษาไม่ไหว แต่ไม่ทรงรับ

กระทั่งรัฐบาลสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ซื้อไว้เพื่อกันทำญี่ปุ่นที่ขอซื้อเพื่อใช้เป็นสถานทูตญี่ปุ่น ในการเตรียมสงครามมหาเอเชียบูรพา ที่ให้ไม่ได้เพราะคดีหาสน์ทั้งสองอยู่ติดกับกองพันทหารราบที่ ๓

จากนั้นรัฐบาลก็ใช้ “บ้านนรสิงห์” เป็นทำเนียบรัฐบาลและใช้ “บ้านบรรทมสินธุ์” เป็นสถานรับแขกบ้านแขกเมือง แต่ไม่ค่อยใช้การมากนัก บ้านบรรทมสินธุ์จึงกลายเป็นเหมือนบ้านร้าง

กระทั่งสมัย พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรีเมื่อ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ จึงทุ่มเงิน ๑๐ ล้านบาทปรับปรุงเพื่อใช้เป็นบ้านพักนายกรัฐมนตรี

แต่ก็พ้นจากตำแหน่งไปก่อน
การปรับปรุงซ่อมแซมจึงมาเสร็จในยุค พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์
พล.อ.เปรมเคยเข้าพัก แต่อยู่ได้เพียง ๒ คืน ก็ต้องกลับไปนอน
ที่บ้านสี่เสาเทเวศร์เหมือนเดิม โดยไม่มีใครทราบเหตุผล
เรื่องอาถรรพณ์ที่เล่าลือกันมากก็คือเรื่องของ “เจ้าที่” แรง
รวมไปถึงชื่อที่ฟังดูเร้าร้อนว่า “บ้านพิษฯ”

สมัย พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี (หลังการ
เลือกตั้ง ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๓๑ พรรคชาติไทย ได้เสียงมากที่สุด ๘๗
เสียง เป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาล)

แม้จะไม่ได้ใช้เป็นที่พัก แต่ก็ใช้เป็นสถานที่ทำงานที่ปรึกษานายก
รัฐมนตรี ซึ่งล้วนเป็น “คนหนุ่ม” วิสัยทัศน์ไกล มีชื่อเรียกว่าทีมบ้าน
พิษณุโลก หรือชื่อสั้นๆ ว่า “ทีมบ้านพิษฯ”

กระทั่งรัฐบาล พล.อ.ชาติชายถูกสภาฯ ไล่ความสงบเรียบร้อย
แห่งชาติ (รสช.) ยึดอำนาจ เมื่อ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔

“ทีมบ้านพิษฯ” หลายคนเป็น “กุนช้อ” คนสำคัญให้กับ
รัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

หลัง พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ประกาศยุบสภา
เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๓๑ มีการกำหนดให้เลือกตั้งสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๓๑

การเลือกตั้งครั้งนี้ ว่ากันว่า...เป็น “จุดเปลี่ยน” ที่สำคัญทางการเมือง
ครั้งหนึ่งของประเทศไทย เพราะขณะนั้น ประเทศไทยว่างเว้นจาก
การมีนายกรัฐมนตรีที่ “มาจากการเลือกตั้ง” นานถึง ๑๑ ปี

พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรีคนที่ ๑๗ ของไทย

ทำให้บรรดาพรรคการเมืองต่างๆ ต่อสู้กันอย่างเต็มที่ในสนามเลือกตั้ง เพื่อให้ได้รับชัยชนะและเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล

การเลือกตั้งครั้งนั้น พรรคชาติไทยที่มี พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นหัวหน้าพรรค ได้รับคะแนนเสียงมาเป็นอันดับหนึ่ง ๘๗ เสียง (จาก ส.ส. ทั้งหมด ๓๕๗ คน)

พล.อ.ชาติชายได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ ๑๗ ของประเทศไทย

การเข้ามาเป็นนายกรัฐมนตรีของ พล.อ.ชาติชายครั้งนั้น ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงให้สังคมไทยมากพอสมควร ทั้งการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การลงทุนขนาดใหญ่ของภาครัฐและเอกชน การออกกฎหมายสำคัญๆ เพื่อนำประเทศไปสู่ความเป็นสากล

เบื้องหลังความสำเร็จของ พล.อ.ชาติชาย ส่วนหนึ่งมาจากคณะ

ที่ปรึกษา “บ้านพิษณุโลก” หรือที่เรียกกันย่อๆ ว่า “ที่ปรึกษาบ้านพิษฯ” ซึ่งเป็นที่รวมตัวของนักวิชาการรุ่นใหม่ในขณะนั้น

ซึ่งขณะนั้นผู้ที่เป็น ‘ตัวเชื่อม’ ระหว่าง พล.อ.ชาติชาย และนักวิชาการหัวก้าวหน้าที่เข้ามาเป็นที่ปรึกษาบ้านพิษฯ คือ “อาจารย์โต้ง” **ไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ** บุตรชายของ พล.อ.ชาติชาย

“ตามปกติผมจะมีเพื่อนๆ ที่เป็นนักวิชาการมานั่งกินข้าวคุยกันที่บ้านในซอยราชครูเป็นประจำ จำได้ว่าวันนั้นมีชัยอนันต์ สมุทรวณิช ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร พันศักดิ์ วิญญรัตน์ และผม กำลังนั่งกินข้าวและคุยกันเรื่องบ้านเมืองอยู่ พ่อ (พล.อ.ชาติชาย) ก็เดินเข้ามาพร้อมกับโค้งให้เรา และบอกว่ารัฐสภาจะทุลเกล้าฯ เสนอชื่อท่านเป็นนายกรัฐมนตรี และขอเชิญพวกเราทุกคนให้ไปช่วยเป็นที่ปรึกษาให้ด้วย”

“ลูกชายโหน” ของ พล.อ.ชาติชายเล่าบันทึกที่ยังคงอยู่ในความทรงจำด้วยรอยยิ้มระคนเสียวหัวเราะ

ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร

โจทย์ที่ พล.อ.ชาติชายต้องการในขณะนั้นก็คือ การบริหารประเทศที่เปลี่ยนไปจากยุคของ พล.อ.เปรม โดยเฉพาะเรื่องการ “หยุดสงครามเย็น” ที่เป็นปัญหาในการพัฒนาประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และการเพิ่มอำนาจให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพมากขึ้นในทุกด้าน

โจทย์ที่ได้รับ...ทำให้ ‘ไกรศักดิ์’ คิดว่าเฉพาะนักวิชาการที่นั่งหาหรือกันในคิวนั้น คงไม่พอจะทำ

สุรเกียรติ์ เสถียรไทย

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ

ได้ทุกอย่าง จึงจำเป็นต้องหาผู้ที่มีความรู้ในหลายด้าน รวมถึงผู้ที่มีความรู้ด้านกฎหมายกฎระเบียบต่างๆ และกฎหมายระหว่างประเทศ

“เบื้องต้นเราตัดสินใจจะเชิญ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และสุรเกียรติ์ เสถียรไทย ซึ่งขณะนั้นเป็นอาจารย์อยู่ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมาร่วมทีม โดยพันศักดิ์รับอาสาเป็นผู้ไปชักชวน และต่อมาบวรศักดิ์ก็ได้ไปชวนวิชณุ เครืองาม ซึ่งสนิทสนมกันให้โอนย้ายมาช่วยงานในสำนักเลขาธิการ ครม.”

บ้านพิษณุโลกที่เคยถูกใช้เป็นบ้านพักนายกรัฐมนตรี ถูกปรับเปลี่ยนให้เป็นออฟฟิศเพื่อใช้ทำงานของคณะที่ปรึกษา

จนเป็นที่มาของชื่อ ‘ทีมที่ปรึกษากันพิษณุ’ โดยทีมงานส่วนใหญ่จะใช้ห้องชั้นล่างด้านซ้ายเป็นห้องทำงาน ด้านขวาจะใช้เป็นห้องรับแขกหรือใช้เป็นห้องประชุมร่วมกับ พล.อ.ชาติชาย ส่วนชั้นบนของบ้านจะเป็นห้องทำงานของ ‘สุรเกียรติ์ เสถียรไทย’

“ตอนนั้นทุกคนในทีมที่ปรึกษาส่วนใหญ่อายุ ๓๐ กว่าๆ เท่านั้น มีพันศักดิ์แก่ที่สุด เลยได้เป็นประธานที่ปรึกษากันพิชฯ”

เมื่อทุกอย่างพร้อม...เครื่องจักรทุกตัวก็เดินงาน...โดยมีค่าตอบแทนที่ พล.อ.ชาติชาย ศวทนต์ ทรัพย์ส่วนตัวจ่ายเป็นเงินเดือนให้คนที่ปรึกษาคนละ ๓๐,๐๐๐ บาท สำหรับผู้ที่ทำงานเต็มเวลา ส่วนผู้ที่ทำงานไม่เต็มเวลาจะได้เดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท

“เนื้องานที่ทำตอนนั้น มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบกันชัดเจน โดยคนที่เขื่อนักปฏิบัติจะอยู่ในแถวหน้า ส่วนพวกนักคิด นักวางแผนจะอยู่ด้านหลังคอยให้การสนับสนุน”

“ไกรศักดิ์” จะดูเรื่องสิทธิเสรีภาพประชาชน สิทธิมนุษยชน การเจรจาสันติภาพในกัมพูชากับเขมร ๓ ฝ่าย การยกเลิก พร. ๔๒

“บวรศักดิ์” ดูเรื่องระเบียบข้อกฎหมาย การร่างวาระ ครม. และระบบการบริหารงานต่างๆ ของนายกฯ

“สุรเกียรติ์” ดูด้านกฎหมายระหว่างประเทศ การเจรจาการค้าและท่าทีต่างๆ ของรัฐบาลในระดับสากล

“ชัยอนันต์” ดูเรื่องการปฏิรูปการเมือง

“นิคม จันทรวิทุร” กับ “สังคีต พิริยะรังสรรค์” ดูด้านสังคมและแรงงาน

ส่วน “พันศักดิ์” จะคอยคิดวิเคราะห์นโยบายการลงทุนของภาค

รัฐ รัฐวิสาหกิจและเอกชน อย่างเช่น โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ โครงการก่อสร้างทางรถไฟยกระดับในเขตกรุงเทพมหานคร โครงการทางด่วนยกระดับ และโครงการระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนในกรุงเทพมหานคร ฯลฯ

พล.อ.ชาติชายจะประชุมร่วมกับทีมที่ปรึกษาสัปดาห์ละ ๑-๒ ครั้ง ซึ่งอาจจะเป็นช่วงเย็นวันศุกร์ หรือเย็นวันจันทร์ของทุกสัปดาห์

โดย “บวรศักดิ์” และ “สุรเกียรติ์” จะเป็น “หัวใจ” สำคัญในการทำงานทั้งหมด

“อย่างโครงการขนาดใหญ่ที่จะต้องมีการตรวจสอบผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (อีไอเอ) นี่เป็นเรื่องที่บวรศักดิ์ทำ ซึ่งเมื่อก่อนไม่มีเราให้สภาพัฒน์ (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) รับผิดชอบ เมื่อมีอีไอเอทำให้โครงการเชื่อมขนาดใหญ่ ๔ เชื่อมในตอนนั้นไม่ผ่านการอนุมัติให้ก่อสร้างคือ เชื่อมแก่งกรุง เชื่อน้ำโจน เชื่อนเหวนรก เชื่อมแก่งเสือเต้น มีเชื่อมปากมูลแห่งเดียวที่หลุดไป เพราะไม่ได้อยู่ในเขตอุทยานฯ”

ต้องถือว่า “อีไอเอ” เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทยสมัย พล.อ. ชาติชาย โดยมี “บวรศักดิ์” เป็นหัวเรือใหญ่ ขณะที่งานของ “สุรเกียรติ์” ส่วนใหญ่จะเป็นการเจรจากับมหาอำนาจ หรือการเปิดตลาดสินค้าใหญ่ๆ ตามคอนเซ็ปต์ของ พล.อ.ชาติชาย คือ “เปลี่ยนสนามรบให้เป็นสนามการค้า”

“เป็นแนวคิดของพ่อ ที่ต้องการเห็นสันติสุขในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะในกัมพูชา ทีมที่ปรึกษาต้องมาคิดว่าต้องทำอะไร”

งานนี้ “ไกรศักดิ์” ได้รับมอบหมายให้ไปเจรจากับทางการกัมพูชา ขณะที่ “สุรเกียรติ์” ต้องไปเจรจากับทางการสหรัฐ เพื่อสร้างสันติภาพให้

เกิดขึ้นในกัมพูชา

“สูตรเกียรติ์เดินทางไปสหรัฐเป็นว่าเล่น บางครั้งต้องไปเจรจากันที่ใต้ถุนไวก์เฮาส์ เพื่อกลุ่มทีมที่ปรึกษาของประธานาธิบดีสหรัฐให้เข้าใจ เพราะตอนนั้นสหรัฐสนับสนุนฝ่ายเจ้านโรดมสีหนุ ส่วนผมต้องไปเจรจากับผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์จีน เพื่อขอให้ยุติการสนับสนุนเขมรแดง เพื่อให้เกิดการเลือกตั้งตามครรลองประชาธิปไตยในกัมพูชา”

ยุคนั้นการเมืองในกัมพูชา แบ่งเป็น ๔ ฝ่ายคือ ฮุน เซ็น เป็นนายกรัฐมนตรี มีเวียดนามสนับสนุน ขณะที่เจ้านโรดม สีหนุ, นายพลซอนซาน และเขมรแดง มีสหรัฐและจีนสนับสนุน

การเจรจาให้เกิด “สันติภาพ” เป็นไปด้วยความยากลำบาก โดยเฉพาะ “ฮุน เซ็น” มีท่าที “แข็ง” ไม่ต้องการให้สหประชาชาติเข้ามาเกี่ยวข้อง

แต่เมื่อมีความพยายาม...ความสำเร็จก็รออยู่เบื้องหน้า...!!

“ผลการเจรจาสามารถยุบรวมเขมร ๓ ฝ่ายเข้าด้วยกันได้เป็นกลุ่มเดียว เพื่อเจรจากับฮุน เซ็น แต่ก็ใช้ว่าจะสำเร็จในทันที คุณเชื่อมั๊ย ผมต้องนั่งเรือเลาะไปตามแม่น้ำชายแดนไทย-กัมพูชา เพื่อไปเจรจากับ ชก อาน รัฐมนตรีกัมพูชา นายทหารคนสนิทของฮุน เซ็น ในที่สุดก็มีการตกลงตั้งโต๊ะเจรจา และเกิดการเลือกตั้งขึ้นในที่สุด”

ต้องถือว่าเป็นความสำเร็จที่เกิดจากฝีมือของ “ทีมที่ปรึกษาบ้านพิษณุ” โดยแท้...เพราะครั้งนั้น “ไกรศักดิ์” บอกว่า กระบวนการต่างประเทศ ที่มี ม.ร.ว.เกษมโสไมสร เกษมศรี เป็นปลัดกระทรวงการต่างประเทศ คัดค้านแนวนโยบายดังกล่าวอย่างหนัก

ทุกอย่างต้องเล่นเกม “ไต่ดิน”...ไม่ได้ใช้วิถีทางทางการทูตเหมือนกรณีอื่นๆ แต่อย่างใด...? นั่นคือ “งาน” ตามยุทธศาสตร์ที่ พล.อ.ชาติชายได้วางเป้าหมายในการ “พลิกภูมิภาคเอเชีย” และ “พลิกประเทศ

ไทย” เอาไว้

แต่การเปลี่ยนแปลง...จะทำเพียงด้านใดด้านหนึ่งไม่ได้...!!

มีบางครั้งทีมที่ปรึกษาบ้านพิษฯ ต้องเข้าไปคลุกวงในเหมือนการเจรจาสงบศึกในกัมพูชา หรือการเข้าไปเพื่อ ‘ล๊อบบี้’ การผ่านกฎหมายสำคัญๆ ของประเทศ

“ครั้งหนึ่ง บวรศักดิ์ถูกแต่งตั้งให้ไปเป็น ส.ว. เพื่อล๊อบบี้กฎหมายประกันสังคม และยังต้องเข้าไปชี้แจงโน้มน้าวรัฐมนตรีในที่ประชุม ครม. ในฐานะรองเลขาธิการนายกฯ ให้เห็นชอบกับกฎหมายประกันสังคมด้วย”

เป็นยุทธวิธี “รุกคืบ” เพื่อให้งานเดินหน้า...จึงไม่แปลกที่ทีมที่ปรึกษาต้องทำทุกวิถีทาง

แต่ที่สุดก็... “สะดุดตอ”...?

เพราะต้องไม่ลืมว่า ในรัฐบาล พล.อ.ชาติชาย ประกอบด้วยหลายกลุ่มการเมือง ทั้งภายในพรรคแกนนำและพรรคร่วมรัฐบาล การเข้าไปทำงานท่ามกลางผลประโยชน์มหาศาล ทำให้ฝ่ายการเมืองเริ่มไม่พอใจ

“ระยะหลังพวกรัฐมนตรี ก็เริ่มมีปัญหากับเรามากขึ้น เพราะเขาอาจไม่พอใจเรา อย่างคุณมนตรี (พงษ์พานิช) หัวหน้าพรรคกิจสังคมในขณะนั้น ก็ไม่พอใจเราอย่างมาก ตอนนั้นคุณมนตรีเป็นรัฐมนตรีคมนาคม ขออนุมัติโครงการโทรศัพท์ ๓ ล้านเลขหมายให้ภาคเอกชนเข้ามาทำโครงการ คือเขาส่งเอกสารเป็นวาระการประชุมมีเหตุผลมาแค่หน้าเดียว แล้วก็เซ็นชื่อมาขอให้อนุมัติ คิดดูโครงการเป็นแสนล้านมีแค่กระดาษแผ่นเดียว เราก็บอกไม่ได้ ต้องให้เหตุผลมาว่า ประชาชนจะได้ประโยชน์อย่างไร รายละเอียดเป็นอย่างไร ลงทุนอย่างไร คุณมนตรีก็เลยส่งเอกสารใส่รถบรรทุก ๖ ล้อเอามาให้ที่บ้านพิษฯ เหมือนประชดเรา”

การเผชิญหน้าระหว่างรัฐมนตรีและทีมที่ปรึกษา เริ่มรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ...!!

“เราก็มานั่งคุยกัน โดยเปลี่ยนยุทธศาสตร์ โดยให้พ่อเป็นผู้เจรจาเอง บางครั้งการเจรจาก็ล้มเหลว และเพื่อรักษาความเป็นรัฐบาลไว้ ก็ทำให้ทีมที่ปรึกษาต้องยอมถอยในหลายเรื่อง อย่างเรื่องป่าชุมชน ซึ่งเป็นนโยบายที่ดีมากอันหนึ่งและองค์กรเอกชนก็เห็นด้วยกับเราหมด แต่พรรคประชาธิปัตย์ที่ดูแลกระทรวงเกษตรฯ ในขณะนั้นไม่ยอม ทำให้เรื่องนี้ไม่ผ่านการพิจารณาของ ครม.”

“ไกรศักดิ์” บอกว่า...นั่นคือความจริง...และบางครั้งก็ต้องยอมรับความจริง...!!

แม้ว่าการบริหารงานของรัฐบาล พล.อ.ชาติชาย จะทำให้เศรษฐกิจของประเทศในขณะนั้น เข้าสู่ภาวะเฟื่องฟู มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแบบก้าวกระโดด

ขณะเดียวกัน ก็ถูกโจมตีอย่างหนักในเรื่องของการคอร์รัปชัน จนได้รับฉายา “บุฟเฟต์คาร์บินेट” และนำไปสู่การเข้ายึดอำนาจการปกครองของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔

หลังจาก พล.อ.ชาติชายพ้นจากตำแหน่ง ทีมที่ปรึกษาบ้านพิษฯ ก็แตกกระสานซ่านเซ็น บางคนกลับไปเป็นอาจารย์สอนหนังสือ บางคนที่หลงใหลเสน่ห์การเมือง ก็เริ่มหันเหชีวิตเข้าสู่ถนนสายอำนาจ อดีตทีมที่ปรึกษาบ้านพิษฯ หลายคนเข้าไปเป็น “พินเฟื่อง” สำคัญของรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

“พินศักดิ์” เป็นประธานที่ปรึกษานายกฯ ด้านเศรษฐกิจ ขณะที่ “สุรเกียรติ์” นั่งเป็นรองนายกฯ ส่วน “บวรศักดิ์” เป็นเลขาธิการ ครม.

แต่อดีตที่ปรึกษาบ้านพิษฯ เหล่านี้ “ไกรศักดิ์” มองว่า เปลี่ยนไป... เปลี่ยนไปที่ แต่ก่อนมีแต่ให้ “คำแนะนำ”...แต่ปัจจุบันได้แต่ “รับคำสั่ง”

“คนกลุ่มนี้ไปเสริมอำนาจให้ พ.ต.ท.ทักษิณ แทนที่จะไปเสริมอำนาจประชาชน ไม่เหมือนกับสมัยที่เราเป็นที่ปรึกษาให้ พล.อ.ชาติชาย ที่เราพยายามทำให้ประชาชนมีอำนาจต่อรองมากขึ้น คนเรามันก็เปลี่ยนไปตามกาลเวลา แต่ที่จริงเราอาจจะต่างกันตั้งแต่ต้นแล้วก็ได้ เพราะแต่ละคนก็มาจากพื้นฐานที่ต่างกัน”

ด้วยคำพูดที่เสียดแทงใจดำในลักษณะนี้ ทำให้ระยะหลังความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนนักวิชาการที่เคยเข้ามาเป็นที่ปรึกษากันที่บ้านพิษณุ ด้วยกันต้องห่างเหินกันไป และบางคน ‘โกรศักดี’ ถึงกับเอ่ยขึ้นมาว่า “แทบจะไม่มองหน้ากันเลย”

เหล่านี้คือเรื่องราวของ ‘ทีมที่ปรึกษากันที่บ้านพิษณุ’ ทีมงานที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จการทำงานตลอดเวลา ๒ ปี ๘ เดือน ของ พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ อดีตนายกรัฐมนตรี ที่คนไทยยังเล่าขานถึง...!!

ปานปรีย์ พหิทธานุกร ๑๕ วันถูก รสช. จ้องจ้ำกับ “น้ำชาติ”

กำลังทหารของ รสช. ภายใต้การควบคุมของ พล.อ.สุนทร คงสมพงษ์ ผบ.สส. ในฐานะประธาน รสช. ใช้อาวุธปืนครบมือ “ยึดอำนาจ” จาก พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี ในเช้าวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ เป็นการปฏิบัติการบนเครื่องบินซี-๑๓๐ ขณะกำลังจะเคลื่อนตัวออกจากกองบินที่ ๖ นำ พล.อ.อาทิตย์ กำลังเอก รองนายกฯ เข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณ ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ จังหวัดเชียงใหม่

ปานปรีย์ พหิทธานุกร เป็นคนหนึ่งที่ตกอยู่ในสภาวะการณ์อันระทึกขวัญครั้งนั้นด้วย

ขณะนั้น ‘ปานปรีย์’ เป็นข้าราชการระดับ ๖ ดำรงนายกรัฐมนตรียึดตำแหน่งเป็นเลขาธิการ พล.อ.ชาติชาย แถมยังมีศักดิ์เป็น “หลานเขย”

เขาถูกจับ และนำตัวไป “กักบริเวณ” พร้อมกับ พล.อ.ชาติชาย เพียงลำพัง ๒ คน ที่บ้านหลังหนึ่งในกองทัพอากาศ

พร้อมคำสั่ง ห้ามดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือพิมพ์ แม้กระทั่งติดต่อกับครอบครัว เป็นระยะเวลานาน ๑๕ วัน

เป็น ๑๕ วัน ที่ “มีค่ามากที่สุด” ในชีวิตของ “ปานปรีย์”

๒ มีนาคม ๒๕๓๔ ‘อานันท์ ปันยารชุน’ เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

๑๐ มีนาคม ๒๕๓๔ พล.อ.ชาติชาย และปานปรีย์ ก็ถูกปล่อยตัว เพราะถูกกดดันจากนานาชาติ

หลังได้รับอิสรภาพ ทั้ง ๒ คนเดินทางไปอังกฤษ เพื่อไปพบครอบครัวที่เดินทางไปก่อนแล้ว

๒ ปีต่อมา พล.อ.ชาติชายกลับมาเมืองไทย ประกาศตั้งพรรคชาติพัฒนา เมื่อปี ๒๕๓๗

๑๑ โมงเช้า วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ เครื่องบินซี ๑๓๐ ของกองทัพอากาศ กำลังเคลื่อนตัวอย่างแรงจากกองบินที่ ๖ เพื่อขึ้นบินไปยังจังหวัดเชียงใหม่

เสียงดังของเครื่องยนต์เทียบไม่ได้กับเสียง “หัวใจเต้นระทึก” ของผู้โดยสารมาในเครื่องบินลำนั้น ที่ประกอบไปด้วย พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรีขณะนั้น (สมัยแรกดำรงตำแหน่งตั้งแต่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๑-๙ ธันวาคม ๒๕๓๓ สมัยที่สอง ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ ๙ ธันวาคม ๒๕๓๓-๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔) นั่งแถวหน้า ใกล้ๆ กันคือ พล.อ.อาทิตย์ กำลังเอก รองนายกรัฐมนตรี พร้อมด้วยข้าราชการระดับ ๑๑ เจ้าหน้าที่ทำเนียบรัฐบาล และสื่อมวลชนที่กำลังจะลัดฟ้านำ พล.อ.อาทิตย์เข้าเฝ้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณ ณ พระตำหนักภูพิงค์ราชนิเวศน์ จังหวัดเชียงใหม่

ไม่มีใครในเครื่องบินระวังหรือตั้งตัว เมื่อนักบินเกิดเบรกเครื่องอย่างกะทันหัน!! ก่อนที่จะมีกลุ่มทหาร ติดอาวุธครบมือเข้าจู่โจมแบบประชิดตัว แล้วใช้ “ปืน” จี้ พล.อ.ชาติชาย และผู้ร่วมโดยสารทุกคน... โดยกลุ่มบุคคลดังกล่าวที่เรียกตัวเองว่า **คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ** (รสช.)

ทุกอย่างอยู่ในความเงียบสงบ...ไม่นานเสียงเครื่องยนต์บาดลง

แล้วค่อยๆ เลี้ยวลำบินเลียบรินเวย์ ก่อนจอดนิ่งสนิท

นั่นคือการเข้า “ยึดอำนาจ” จากนายกรัฐมนตรี คนที่ ๑๗ ของประเทศไทยอย่างเบ็ดเสร็จ

ปิดฉากการเป็นนายกรัฐมนตรีของ พล.อ.ชาติชาย ณ เวลานั้น

ปานปรีย์ พหิทธานุกร ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้แทนการค้าไทย (รัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร) เป็นคนหนึ่งที่ร่วมอยู่ในเหตุการณ์ระทึกขวัญครั้งนั้น

“ปานปรีย์” เป็นข้าราชการระดับ ๖ สำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งติดตามคณะโดยสารมาด้วย ในฐานะเลขานุการ พล.อ.ชาติชาย และยังมีศักดิ์เป็นหลานชาย

ที่สำคัญเขาถือเป็นบุคคลเดียวที่ได้ใกล้ชิดอยู่ในช่วงเวลาเดียวกับที่ พล.อ.ชาติชายถูกกักตัวภายในเรือนรับรองพิเศษกองทัพอากาศนานถึง ๑๕ วันเต็ม

“ปานปรีย์” ค่อยๆ ลำดับเรื่องราวเมื่อ ๑๕ ปีก่อน...?

“ผมรับราชการทำเนียบรัฐบาลมาตั้งแต่สมัย พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกฯ ได้มาช่วยงานในที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) กระทั่ง พล.อ.ชาติชายขึ้นมาดำรงตำแหน่งนายกฯ จึงขอยืมตัวไปช่วยราชการเป็นหน้าห้องท่าน”

ย้อนไปในช่วงการบริหารของรัฐบาล พล.อ.ชาติชายเกิดกระแสข่าวทุจริตคอร์รัปชันอย่างหนัก จนกลายเป็นที่มาของคำว่า “รัฐบาลบุฟเฟต์คาร์ปิเนต” กอปรกับความไม่พอใจที่เกิดจากการแทรกแซงภายในกองทัพอย่างรุนแรง

โดยเฉพาะการเตรียมผลักดันให้ พล.อ.อาทิตย์ กำลังเอก ขึ้นมาคุมกระทรวงกลาโหม ว่ากันว่า “เหตุผล” ข้อหลังคือ “จุดแตกหัก” ที่ทำให้มีการปฏิวัติรัฐประหาร เพราะแม้จะมีปฏิกิริยาต่อต้านจาก “บิ๊ก”

ในกองทัพ แต่ พล.อ.ชาติชายยังคงแต่งตั้ง พล.อ.อาทิตย์ รองนายภ
ขณะนั้น ขึ้นเป็น รมช.กลาโหม อีก ๑ ตำแหน่ง

ได้รับการโปรดเกล้าฯ เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ กำหนด
การเข้าเฝ้าฯ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔

แต่ก็ใช้ว่าก่อนเหตุการณ์ระทึกขวัญจะเกิดขึ้น พล.อ.ชาติชายจะ
ไม่ล่วงรู้มาก่อน

“ก่อนหน้าจะไปเข้าเฝ้าฯ มีข่าวลือตลอด โดยเฉพาะคืนวันที่ ๒๒
กุมภาพันธ์ ซึ่งมีงานเลี้ยงที่บ้านน้ำชาติ ที่ชอยราชครู มีข่าวมาบอกแล้ว
ว่าจะมีการปฏิวัติ แต่ พล.อ.ชาติชายท่านก็ไม่ได้ทำอะไร ท่านพูดใน
ทำนองว่า ถ้ามันจะปฏิวัติ มันก็ต้องปฏิวัติ...”

“ปานปรีช์” เล่าบรรยากาศงานเลี้ยงในค่ำคืนบนท้องฟ้ากรุงเทพฯ
ไม่มี “ดาว” ให้เห็นสักดวง...!!

“ในวันนั้นรายชื่อของผู้ติดตามที่ส่งไปยังสำนักพระราชวังมีชื่อผม
ร่วมคณะไปด้วย โดยปกติคนที่ติดตามท่าน พล.อ.ชาติชาย เราจะผลัด
เวรกันติดตาม แต่บังเอิญวันนั้นเวียนมาถึงเวรผมพอดี”

คำคืนนั้น...ไม่มี “लग” บอกเหตุใดๆ...

กระทั่งในเช้าวันเดินทาง ปานปรีช์รู้สึกถึงสัญญาณความผิดปกติ
ปรากฏขึ้น เมื่อ พล.อ.ชาติชายออกจากบ้านสายกว่าปกติ เนื่องจากมี
ผู้เข้ามาพบที่บ้านพักเป็นจำนวนมากกว่าทุกวัน

“พอใกล้ถึงเวลาเดินทาง พล.อ.ชาติชายยังไม่ออกจากบ้าน มีคน
บางกลุ่มแสดงความเป็นกังวลว่าทำไมท่านยังไม่ไป บน. ๖ โดยมีโทรศัพท์
มาจากกองทัพอากาศว่า ทำไมท่านไม่ออกเดินทางมาสักที”

โทรศัพท์จากกองทัพอากาศ ที่โทร.มาเร่งรัด...ไม่ได้โทร.แค่ครั้ง
เดียว...!!

เขายอมรับว่า บรรยากาศในเช้าวันใหม่ เหมือนก้อนเมฆไม่ยอม

ล้อเล่นกับแสงตะวันยามเช้า

เขาอมรับว่า เหมือนเป็น “लगสังหรณ์”

“ยิ่งเมื่อคณะของนายภฯ ขาดิชายถึงสนามบินที่ บน. ๖ ผมมีलगสังหรณ์มากขึ้นๆ เพราะทุกคนต่างก็รีบร้อนเร่งด่วนกันหมด เมื่อมาถึง พล.อ.อาทิตย์ได้พูดคุยกับ พล.อ.ขาดิชายก่อนจะขึ้นเครื่องบินหรือว่าควรจะไปหรือไม่ไป เพราะมีกระแสข่าวไม่ค่อยดี”

เขาเล่าว่า พล.อ.ขาดิชายไม่มีที่ท้าวติง เพราะเชื่อมั่นใจเกียรติ และศักดิ์ศรีชายชาติทหารด้วยกัน

ที่สุด พล.อ.ขาดิชาย “ตัดสินใจขึ้นเครื่อง”...?

ปานปรีย์เล่าว่า การเดินทางของ พล.อ.ขาดิชายส่วนใหญ่จะใช้เครื่องบินของกองทัพอากาศในการเดินทางภายในประเทศ เพราะมักจะมีการกักจะทันหัน การใช้เครื่องบินพาณิชย์จึงไม่สะดวกนัก

นั่นทำให้ พล.อ.ขาดิชายคุ้นเคยกับการเดินทางด้วยเครื่องบินของกองทัพอากาศบ่อยครั้ง จนไม่คาดคิดว่าจะมีการก่อเหตุขึ้น!!

“พอขึ้นเครื่องแล้ว ผมนั่งข้างหลังคู่กับข้าราชการผู้ใหญ่ ส่วน พล.อ.ขาดิชายนั่งด้านหน้าใกล้กับ พล.อ.อาทิตย์ แล้วยังมีข้าราชการสื่อมวลชน เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย (รปภ.) และเจ้าหน้าที่ของกองทัพอากาศอีกหลายคนขึ้นเครื่องบินไปด้วย แต่โดยปกติ รปภ.จะไม่เข้มงวดกับพวกเดียวกัน เพราะ พล.อ.ขาดิชายท่านก็เป็นทหาร ทำให้หลายครั้งคณะของนายภฯ จึงมีทหารอากาศอาศัยไปด้วย”

ครั้งนั้น ทหารอากาศกลุ่มนี้ถือเป็นคน “แปลกหน้า” ที่โดยสารไปในเครื่องบินลำเดียวกัน โดยที่ไม่มีใครในคณะสงสัย

เมื่อทุกอย่างเรียบร้อย...นักบินพาเครื่องบินออกสู่รันเวย์ เพื่อเตรียมตัวเทกออฟ แต่พอเครื่องบินเคลื่อนไปได้ไม่กี่ไกล ทุกคนในเครื่องบินรู้สึกได้ว่าเหมือนนักบินเหยียบเบรก

มันเกิดอะไรขึ้น...หรือจะมีแอ็กซิเดนต์ ทุกคนในเครื่องบินคิดเช่นนั้น...?

“รู้สึกตัวเลยว่าเครื่องบินแทนที่จะเทกออฟ นักบินกลับแตะเบรก แล้วเลี้ยวกลับเข้าไปที่กองทัพอากาศ มีทหารอากาศที่เป็นคนแปลกหน้า สำหรับพวกเรา ไม่ต่ำกว่า ๔ นาย ลุกขึ้นชักอาวุธปืนออกมาจี้ แล้วบอกให้เราทุกคนอยู่ในความสงบ ไม่มีใครเจ็บบตัว เป็นการยึดเครื่องบินด้วยความสงบ โดยมีการวางแผนให้ทุกคนยืนค่อมกันเป็นจุดๆ เป็นลักษณะฟันปลาให้ครอบคลุมพื้นที่ภายในเครื่องบินได้หมด เมื่อทุกคนอยู่ในความสงบ เครื่องบินก็เลี้ยวเข้าไปจอด แล้วเขาก็เริ่มแยกท่านชาติชายออกไป แล้วก็แยก พล.อ.ชาติชายออกไป ส่วนพวกผม ข้าราชการ และสื่อมวลชน แยกไปอยู่ที่สโมสรกองทัพอากาศ”

ขณะที่สถานการณ์เต็มไปด้วยความสับสน ปานปรีดยังไม่รู้ว่ากลุ่มทหารควบคุมตัว พล.อ.ชาติชายไปไว้ที่ไหน...?

“กระทั่งบ่ายแก่ๆ มีทหารมาบอกพวกผมว่าจะปล่อยตัว เพราะรอส. ยึดอำนาจได้เรียบร้อยแล้ว แต่ผมก็สงสัยว่าจะปล่อยตัวจริงหรือ เพราะเริ่มเห็นทหารบางส่วนแบกเตียงพับมาเต็มเลย ผมก็นึกในใจแล้วว่าคงจะมีการกักตัว”

ไม่นาน มีนายทหารกลุ่มหนึ่ง ได้มาแยกสื่อมวลชนและข้าราชการทำเนียบออกมาแล้วปล่อยตัวกลับบ้าน ยกเว้น “ปานปรีย์” และข้าราชการผู้ใหญ่ระดับ ๑๑ อีกคนหนึ่ง

“ทหารเรียกชื่อผมให้ขึ้นรถไปพร้อมข้าราชการระดับ ๑๑ อีกคน ไม่รู้ว่าเขาจะพาไปไหน ทราบเพียงว่าเขากำลังตรวจสอบว่ามีส่วนพัวพันกับการโยกย้ายบางคนออกจากตำแหน่งหรือไม่ ส่วนผมตอนนั้นคิดว่าเขาจะเรียกไปสอบเป็นกรณีพิเศษ”

เขาคาดการณ์ผิด...!

รถทหารไม่ได้พาเขาไปสอบสวน แต่ขับเข้ามาจอดที่บ้านพัก

พล.อ.ชาติชาย ได้รับอิสริยาภจากคณะ รสช. หลังถูกจำกัดอิสรภาพนาน ๑๕ วัน

รองหลังใหญ่ในกองทัพอากาศ ซึ่ง พล.อ.ชาติชายรออยู่ที่นั่น!!

“พอเข้าไปในบ้านผมพบท่านชาติชาย ท่านก็บอกว่า เฮ้ย! ให้เขามาทำไมเนี่ย นายพลคนหนึ่งพูดขึ้นมาว่า ให้มาดูแลท่าน ท่านบอกไม่ต้องหรอก ผมอยู่ของผมได้ ให้เขากลับไปเถอะ เขาไม่ได้มีความผิดอะไรไม่ได้ทำอะไร”

คำขอร้องของ พล.อ.ชาติชายไม่เป็นผล ปานปรีย์ถูกกักไว้ในบ้านพักรับรองร่วมกับ พล.อ.ชาติชาย พร้อมกับข้าราชการผู้ใหญ่ที่มาด้วยกัน โดยมีทหารประจำการอยู่ทั่วบ้าน

ในวันแรกปานปรีย์ได้รับอนุญาตให้โทรศัพท์ติดต่อกับครอบครัวได้หนึ่งครั้ง

ขณะที่ พล.อ.ชาติชายไม่ได้รับอนุญาตให้ติดต่อบุคคลภายนอก แม้กระทั่งครอบครัว

“ผมถูกจัดให้นอนห้องเดียวกับท่าน จึงต้องอยู่ด้วยกันตลอด ๒๔

ชั่วโง่ การถูกกักขังเราไม่รู้เลยว่าวันข้างหน้ามันจะเกิดอะไรขึ้น วันแรกๆ บรรยาการดูดี แต่พอผ่านไปวันสองวัน เริ่มมีความตึงเครียดขึ้นมาอีก มีการเสริมกำลังปิดล้อมทั่วบ้าน เพราะมีการพูดกันว่าจะมีคนมาชิงตัว พล.อ.ชาติชาย”

เขายอมรับว่าวิตกกังวล ขณะที่ พล.อ.ชาติชายสีหน้าไม่แสดงความวิตกกังวลใดให้เห็น

“ท่านสามารถดำรงอยู่ในความนิ่งได้มาก ไม่มีปฏิกิริยา ไม่มีอาการใดๆ ขณะที่คนรอบข้างอาจจะมีบ้าง เพราะได้รับผลกระทบจากการปฏิวัติที่ตาลอยๆ กันหมด ต่างก็มองดูสถานการณ์ของตัวเอง ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับตัวเองและครอบครัว ส่วนผมก็ถือว่าไม่น่าห่วง ในทางการเมืองเราไม่ได้มีส่วนทำให้มีปัญหา แต่ที่เป็นห่วงคือ พล.อ.ชาติชายเพราะท่านเป็นเป้าหมายหลักของการปฏิวัติ”

การถูกจำกัดอิสรภาพภายในบ้าน ช่วงแรกจะไม่ได้รับรู้ข่าวสารใด ผ่านไปหลายวันจึงได้ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือพิมพ์ และในทุกวันจะมีแกนนำ รสช.ผลัดเปลี่ยนเข้ามาพบ พล.อ.ชาติชายรวมทั้ง “บิ๊กจิ๋ว” พล.อ.อ.สุนทร คงสมพงษ์ ประธาน รสช.

“ส่วนใหญ่นายทหารระดับสูงพวกนี้พูดคุยกับ พล.อ.ชาติชายในเรื่องการเมือง และมีการตั้งคำถามการบริหารประเทศกับ พล.อ.ชาติชาย เป็นต้นว่า ท่านคิดว่าอะไรที่เป็นอุปสรรคในการบริหารประเทศของท่านมากที่สุด หรือท่านคิดว่าอะไรควรได้รับการแก้ไข”

“ผมฟังแล้วเหมือนกับเขาไม่ได้ตำหนิ พล.อ.ชาติชาย หรืออยากปฏิวัติ แต่แกนนำ รสช. พูดว่ามีความจำเป็นต้องปฏิวัติท่าน เพราะด้วยเหตุการณ์บางอย่าง มีข้อจำกัดในการบริหารประเทศหลายเรื่อง แต่ท่านไม่สามารถจะทำได้ เขาอยากจะเป็นคนไปจัดการให้”

กระทั่งเมื่อ รสช. เข้าไปจัดตั้งรัฐบาล การเข้าพบของแกนนำจึง

ชาลง และส่งทหารระดับนายพลเข้ามาประสานกับ พล.อ.ชาติชายตลอดเวลาที่บ้านพัก และมักจะบอกว่า “เดี๋ยวพุงนี้ก็ป่องแล้ว” อยู่ทุกวัน จนเหมือนจะไม่มีแนวโน้มได้รับการปล่อยตัว...!!

ตลอดเวลาที่ถูกกักตัว ๑๕ วัน เขาใช้เวลาพูดคุยกับ พล.อ.ชาติชายหลายเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นประวัติศาสตร์การก่อรัฐประหาร ประสบการณ์ในแต่ละช่วงชีวิต

“สิ่งหนึ่งที่ท่านพูดคือไม่ใช่เพียงแค่หลุดจากตำแหน่งนายกฯ อย่างเดียว แต่ครอบครัวยังได้รับผลกระทบจากการถูกสั่งยึดทรัพย์ ในข้อกล่าวหาว่าร่ำรวยผิดปกติ”

เขายอมรับว่า พล.อ.ชาติชายวิตกกังวลเรื่องครอบครัวมาก...แต่ก็โล่งใจเมื่อทุกคนอพยพไปอยู่เมืองนอก รวมทั้งครอบครัวเขาด้วย

“ที่อยู่ด้วยกัน นั่งคุยกัน ท่านไม่ได้มองอดีตแล้ว แต่มองอนาคต ท่านบอกผมว่าฉันต้องจบ เหมือนอ่านหนังสือต้องอ่านจบเป็นบทๆ ไป เมื่อเรื่องนี้มันจบไปแล้ว เราก็เริ่มบทใหม่ ไม่ใช่เรามองว่าเราปฏิวัติเราทำไม แล้วต้องกลับไปพาดพิงกับเขา สอดคล้องกับแนวทางที่ท่านพูดตลอดว่า เราเป็นนักการเมืองต้องลืมอดีตได้ ถ้าลืมไม่ได้ บางครั้งมันทำให้เราเดินต่อไปข้างหน้าไม่ได้”

บรรยากาศเริ่มคลี่คลาย เมื่อ “อานันท์ ปันยารชุน” เข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในรัฐบาล รสช. เมื่อ ๒ มีนาคม ๒๕๓๔ หลายฝ่ายเริ่มตั้งข้อสังเกตถึงสาเหตุการกักตัว พล.อ.ชาติชายไว้หลายวัน และบางประเทศเริ่มแซงค้ชั่น (มีมาตรการต่อต้าน) รัฐบาลไทยจากการปฏิวัติ

ในที่สุด ห้วงเวลากักกันตลอด ๑๕ วันสิ้นสุดลง...!!

“วันนั้นผมจำได้ท่านนายกฯ อานันท์เดินทางมารับ พล.อ.ชาติชายออกจากบ้านพักด้วยตัวเอง หลังได้รับอิสรภาพ พล.อ.ชาติชายและผม

ที่ตัดสินใจลาออกจากราชการ เดินทางไปยังอังกฤษ ครอบครัวของท่าน
และผมรออยู่ที่นั่น”

เวลาผ่านไปเกือบ ๒ ปี พล.อ.ชาติชายเดินทางกลับบ้านเกิด และ
ก่อตั้งพรรคชาติพัฒนา เป็นหัวหน้าพรรค ทำกิจกรรมทางการเมืองมา
พักใหญ่ ก่อนจะลาโลกไปอย่างสงบ

“ปานปริย พหิทธานุกร” บุคคลที่แม่ใกล้ชิด พล.อ.ชาติชาย
มาหลายปี แต่เขาอธิบายว่า ไม่ลึกซึ้งเท่ากับ ๑๕ วัน ที่อยู่กัน
ตามลำพังในห้วงเวลาที่ “สุดเดี๋ยวตาย”...!!